

REMISSYTTRANDE

Datum
2023-03-10

Dnr
2022/7315

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
ju.da@regeringskansliet.se

Domstolsverkets promemoria Nya bestämmelser för att avgöra brottmål i den tilltalades utevaro

(Departementets diarienummer Ju2022/01931)

Som framhålls i promemorian ger utformningen av gällande regler om när mål får avgöras i den tilltalades utevaro upphov till tillämpningssvårigheter som är svåra att förena med kravet på en rättssäker brottmålsprocess. Att den tilltalade enligt dagens reglering i stor utsträckning kan påverka om förhandlingen blir av är inte heller rimligt från ett målsägandeperspektiv och motverkar en snabb och effektiv lagföring. Mot den bakgrunden är det angeläget att en reformering av utevarobestämmelserna kommer till stånd och att utrymmet för att avgöra mål i den tilltalades utevaro utökas jämfört med dagens reglering.

Den föreslagna utformningen av reglerna framstår som ändamålsenlig. Genom att ta bort utredningskravet och i stället knyta frågan om utevarohandläggning till kravet på ”särskilda skäl” förenklas regelverket. Det är vidare välkommet att de föreslagna reglerna på detta sätt ger uttryck för utgångspunkten att mål som gäller mängdbrottslighet av inte allt för allvarligt slag kan avgöras efter huvudförhandling trots att den tilltalade inte är personligen närvarande. Eftersom den föreslagna regleringen är avsedd för just mängdbrottslighet kan det dock finnas skäl att överväga om inte gränsen för att avgöra ett mål i utevaro bör utsträckas till brott som har maximalt tre års fängelse i straffskalan så att reglerna även omfattar narkotikabrott av normalgraden. Förslaget är godtagbart från ett rättssäkerhetsperspektiv.

Möjligheten att hålla huvudförhandling i den tilltalades utevaro har kontinuerligt utvidgats. Redan dagens bestämmelser synes ge goda förutsättningar att avgöra mål i utevaro vid mängdbrottslighet av mindre allvarligt slag. Som påtalats vid tidigare revideringar av bestämmelserna tycks dock dessa möjligheter, trots det utvidgade tillämpningsområdet för utevaroavgöranden, ha använts relativt sparsamt (se prop. 1981/82:105, s. 6 och SOU 2013:17, s. 568 ff. samt jfr promemorian, s. 20, där arbetsgruppen konstaterar att de nuvarande bestämmelserna om utevarohandläggning inte tillämpas ”i så stor utsträckning som är önskvärt”). Det sagda kan antas innebära att problemet med inställda förhandlingar inte kan lösas enbart genom ett genomförande av de nu aktuella lagförslagen. Det kan därför finnas skäl att överväga ytterligare åtgärder för att minska risken för inställda förhandlingar (jfr prop. 2013/14:170, s. 46 f.).

Ärendet har föredragits av Erik Mårild. I ärendets beredning har även byråchefen Daniel Kjellgren deltagit.

Mari Heidenborg